

ПРОЕКТ ДЕРЖСТАНДАРТУ ПРОФІЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ: ОГЛЯД КЛЮЧОВИХ НОВАЦІЙ

Цей документ є новим форматом для української освіти: на відміну від одного стандарту для базової та старшої середньої освіти тепер будуть два окремі документи. Проєкт стандарту профільної освіти продовжує реформу «Нова українська школа», яка стартувала з першого класу 2018 року. Передбачається, що 2027 року ці учні почнуть здобувати профільну освіту за новими стандартом і програмами. До цього, починаючи з 2025 року, відбудеться пілотування стандарту й моделей профільної освіти в окремих закладах.

Згідно з концепцією реформи учнівство зможе формувати власну освітню траєкторію, обираючи профіль і частково предмети для вивчення. Водночас заклади освіти зможуть сформувати якнайкращу пропозицію для учнів залежно від своїх можливостей.

ДЛЯ ЦЬОГО ПЕРЕДБАЧЕНО КІЛЬКА ОПЦІЙ:

1. Документ пропонує дев'ять освітніх галузей, у межах яких можна буде формувати відповідні профілі завдяки вибору інтегрованих і міжгалузевих курсів, предметів (поглибленому вивченню предметів або курсів).
2. Навчальні результати, яких мають досягти учні на завершення повної загальної середньої освіти, передбачають основний і поглиблений рівні. Тож заклади освіти зможуть відповідно до зацікавлень учнівства та своїх можливостей комбінувати власні моделі профілізації (поглиблене вивчення предметів, специфічні курси для поглиблення профільності, інтегровані рішення тощо).

3. Базовий навчальний план містить години для вільного вибору предметів і курсів:

у 10 класі — 105–210 годин за обраним профілем, 35–140 годин — поза обраним профілем;

в 11–12 класах — 385–595 годин за обраним профілем і 70–280 годин — поза обраним профілем за два роки.

4. У базовому навчальному плані (який міститься в стандарті) для кожної освітньої галузі передбачено мінімальну й максимальну кількість годин, що дозволяє перерозподіляти їх між освітніми галузями.

5. Години на вивчення освітніх галузей розподілені за роками / циклами навчання, щоб заклади освіти могли навчати за модульним принципом, реалізовувати з учнівством проєкти як упродовж року / семестру, так і компактно (наприклад, упродовж одного тижня).

БАЗОВІ НАВЧАЛЬНІ ПЛАНИ ДЛЯ ЗЗСО, ЯКІ ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ ЗДОБУТТЯ ОСВІТИ ЗА АКАДЕМІЧНИМ/ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ МІСТЯТЬ ТАКІ КОМПОНЕНТИ:

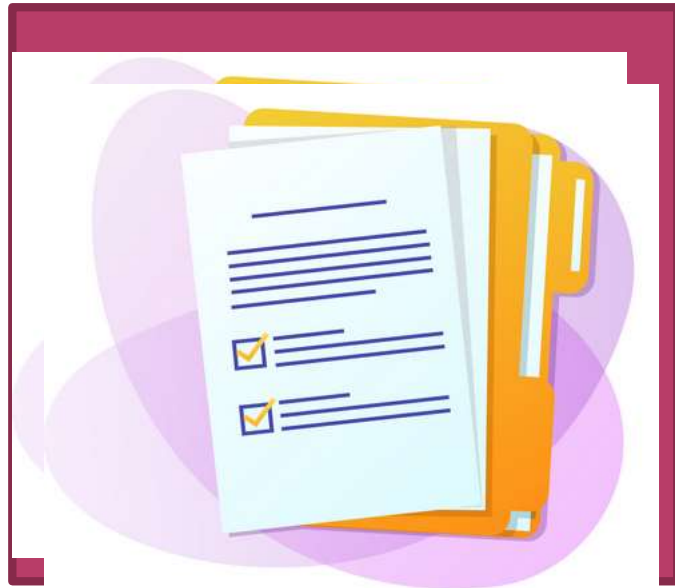
- ⦿ кількість годин для обов'язкових освітніх компонентів, спільних для всіх профілів. Цей час **не може бути** перерозподілений на інші освітні компоненти;
- ⦿ кількість годин для обов'язкових освітніх компонентів за обраним профілем/професією (професійною сферою). Цей час визначається в межах мінімального-максимального показників, а також може бути перерозподілений на обов'язкові освітні компоненти, спільні для всіх профілів. Проте його **не дозволяється** перерозподіляти на обов'язково-вибіркові освітні компоненти;
- ⦿ кількість годин для обов'язково-вибіркових освітніх компонентів за **обраним профілем**. Вона визначається в межах діапазону мінімального-максимального показників й може бути перерозподілена на вивчення обов'язково-вибіркових освітніх компонентів поза обраним профілем/професією (професійною сферою);
- ⦿ кількість годин для обов'язково-вибіркових освітніх компонентів **поза обраним** профілем/професією (професійною сферою). Цей час також визначається в межах мінімального-максимального показників й може бути перерозподілений на вивчення обов'язково-вибіркових освітніх компонентів за обраним профілем/професією (професійної сфери);
- ⦿ розподіл годин (за галузями) для обов'язкових освітніх компонентів, спільних для всіх профілів. Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей не повинна перевищувати загальної кількості годин, визначеної базовим навчальним планом.

Слід зазначити, що години на вивчення предмета «Захист України» передбачені у межах соціальної та здоров'язбережувальної галузі. Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження.

ПРОФІЛЬНА СЕРЕДНЯ ОСВІТА СТВОРЮЄ ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ОСВІТНЬОЇ ТРАЄКТОРІЇ УЧНІВ НА ПІДСТАВІ ЇХНЬОГО УСВІДОМЛЕНОГО ВИБОРУ ТА СКЛАДАЄТЬСЯ З ДВОХ ЦИКЛІВ:

- ◎ профільно-адаптаційний (10 рік навчання);
- ◎ профільний (11-12 роки навчання)

Разом зі стандартами початкової та базової освіти проєкт стандарту профільної освіти створює цілісну концепцію навчального прогресу учнів у НУШ. В основу цих трьох документів покладено компетентнісний підхід до навчання і єдиний перелік освітніх галузей:

мовно-літературна;
математична;
природнича;
технологічна;
інформатична;
соціальна і
здоров'язберезувальна;
громадянська та історична;
мистецька;
фізична культура.

Ключові компетентності, визначені законом «Про освіту», учні опановуватимуть у межах кожної освітньої галузі, адже для них визначено компетентнісний потенціал.

На основі затвердженого стандарту розроблять типову освітню програму й модельні навчальні програми, які запропонують та конкретизують предмети й курси для вивчення. Стандарт дозволяє створити широкий список різноманітних предметів і курсів.

ЗДОБУТТЯ ПРОФІЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ПЕРЕДБАЧАЄ ДВА СПРЯМУВАННЯ:

- ⦿ академічне – профільне навчання. Воно поєднує зміст освіти, визначеного цим Держстандартом, і поглиблене вивчення окремих предметів з орієнтацією на продовження навчання учнів у закладах вищої освіти;
- ⦿ професійне – орієнтоване на ринок праці. Воно поєднує зміст освіти, визначеного цим Держстандартом, та професійно орієнтованого підходу до навчання з урахуванням здібностей і потреб здобувачів освіти. Освітня програма містить освітні компоненти, які повністю або частково охоплюють зміст професійних стандартів, або державних освітніх стандартів з певних професій, або стандартів фахової передвищої освіти з певних спеціальностей.

Як зазначив Оксен Лісовий, міністр освіти і науки “Свобода – важлива цінність для освіти. А індивідуальні освітні траєкторії для учнів – це можливість якнайкраще її реалізувати. По-перше, це допоможе школярам навчитися ухвалювати рішення, спираючися на власні інтереси та потреби. По-друге, старша профільна школа з вибором власного освітнього шляху надаватиме можливість учням заглибитись у певну галузь знань та краще підготуватися до подальшого здобуття професії»

Усі курси поділили на такі освітні компоненти:

ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

ОБОВ'ЯЗКОВІ ДЛЯ
ВСІХ НАПРЯМІВ
ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ
ЗА ВИБОРОМ
(У МЕЖАХ НАПРЯМУ)

ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ
КОМПОНЕНТИ В МЕЖАХ
ОБРАНОВОГО НАПРЯМУ.

ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ
ЗА ВИБОРОМ
(ПОЗА НАПРЯМОМ)

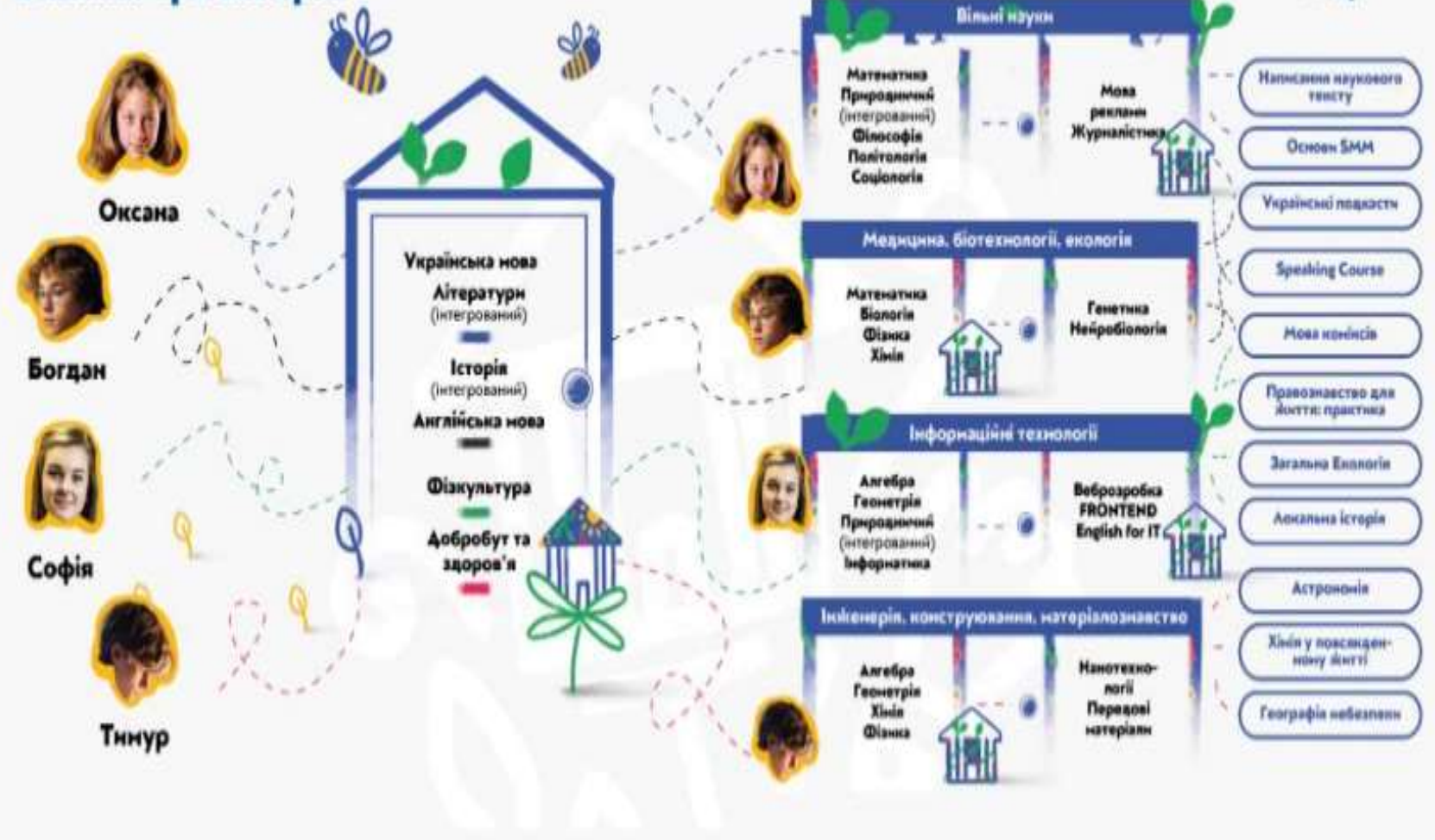
Індивідуальна освітня траєкторія

Обов'язкові освітні компоненти

Обов'язкові за обраним напрямом

За вибором у межах напрямку

Освітні компоненти на вибір

Технологія життєвого проекту та життєвого проектування

Результати технології життєвого проекту

ЖИТТЄВІ

досягнення

успіхи

результати

